

Gender akcioni plan (GAP)
Plan rodne ravnopravnosti na Univerzitetu u Zenici

Strateška područja GAP-a:

1. Institucijska kultura rodne ravnopravnosti
 - Rodna ravnopravnost u procesima i sistemu donošenja odluka
2. Rodna ravnopravnost u naučnom i umjetničkom istraživanju
 - Osnajivanje rodne ravnopravnosti u razvoju karijera
3. Rodna ravnopravnost u učenju i podučavanju
 - Integracija rodne perspektive u studijske programe i transfer znanja o rodnoj ravnopravnosti u zajednicu
4. Harmonizacija privatnog života i poslovnih obaveza
 - Unapređenje kvaliteta života i rada

1. Institucijska kultura rodne ravnopravnosti

| Cilj | Pokazatelj | Mjere | Provođenje mjera | Odgovorna tijela |
|--|---|---|---|-------------------------------|
| Šta želimo postići? | Koji je pokazatelj uspjeha? | Kako ćemo postići cilj? | Ko provodi? | Ko je odgovoran? |
| 1. Postati prepoznatljivi u promociji i provedbi politika rodne ravnopravnosti na Univerzitetu | Pozicioniranje u nacionalnom i internacionalnom okruženju temeljem pokazatelja rodne ravnopravnosti: pozicioniranje na sistemima rangiranja rodne ravnopravnosti, certificiranje na evropskoj razini i sl. | - Usklađivanje Univerzitetske regulative s ciljem provođenja Plana rodne ravnopravnosti - Imenovanje tijela na Univerzitetu i predstavnika na organizacionim jedinicama za provođenje Plana rodne ravnopravnosti - Uvođenje postupaka kontinuiranog institucijskog istraživanja | - Centar za rodnu ravnopravnost - Koordinatorica Centra za ravnopravnost | Centar za rodnu ravnopravnost |

| | | | | |
|---|--|--|---|--|
| | | <p>i prikupljanja relevantnih podataka o rodnoj ravnopravnosti za potrebe međunarodnih sistema rangiranja i izvještavanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povezivanje s predstavnicima civilnog društva i drugim javnim i privatnim organizacijama s ciljem promocije i provođenja Plana rodne ravnopravnosti | | |
| <p>2. Izgraditi institucijsku /organizacijsku kulturu rodne ravnopravnosti i inkluzivnih praksi</p> | <p>Kontinuirani napredak i/ili održavanje povoljnog stanja rodne ravnopravnosti u svim područjima rada Sveučilišta / Univerziteta</p> | <ul style="list-style-type: none"> - Uvođenje postupka redovnog prikupljanja kvantitativnih i kvalitativnih podataka razvrstanih po spolu u digitalnom obliku - Uvođenje postupka godišnjeg kvalitativnog izvještavanja čelnih osoba organizacionih jedinica Univerziteta o provođenju Plana rodne ravnopravnosti u okviru relevantnih izvještaja o provođenju Strategije Univerziteta - Izrađivanje godišnjih izvještaja i akcionih planova utemeljenih na analizi podataka - Sistematsko praćenje provođenja Plana rodne ravnopravnosti i pratećih akcionih planova te analiza stanja po završetku strateškog ciklusa - Stvaranje pretpostavki za primjenjivanje rodno osjetljivog jezika i vizuelnih prikaza u Univerzitetskim dokumentima - Uvođenje kontinuirane edukacije za rukovoditelje na različitim nivouima upravljanja vezano uz politike i | <ul style="list-style-type: none"> - Pravna služba Rektorata - Dekani i prodekani - Centar za rodnu ravnopravnost - Koordinatorica Centra | <ul style="list-style-type: none"> - Dekani i prodekani - Centar za rodnu ravnopravnost - Koordinatorica Centra |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | <p>provedbu Plana rodne ravnopravnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uključivanje u rad regionalnih i evropskih tijela i platformi, kao i profesionalnih asocijacija, radi unapređenja aktivnosti i vidljivosti (primjerice, EIGE-EuroGender, AtGender i sl.) - Unapređenje javne komunikacije i organizacije promotivnih aktivnosti i kampanja unutar i izvan institucije s ciljem obilježavanja i promicanja rodne ravnopravnosti i inkluzivnih praksi (web stranica, društvene mreže i sl.) | | |
| 3. Razviti sistem zapošljavanja i napredovanja osjetljiv na rodnu ravnopravnost | Uspostavljanje ravnopravne rodne zastupljenosti u univerzitetkim tijelima, novog zaposlenog nastavnog i ne-nastavnog osoblja | <ul style="list-style-type: none"> - Uvažavanje rodne raznolikosti prilikom imenovanja članica/članova izbornih komisija - Izrađivanje upute o poštovanju rodne zastupljenosti u postupcima imenovanja, zapošljavanja i napredovanja I dopuna podzakonskih akata koji regulišu postupak izbora i napredovanja - Upoznavanje članova/članica izbornik komisija sa načelima rodne ravnopravnosti kroz dopunu obrasca izvještaja komisije po provedenoj konkursnoj proceduri - Nadziranje provođenja postupaka zapošljavanja i napredovanja kroz analizu podataka te predlaganje planova aktivnosti za daljnje unapređenje postupaka | <ul style="list-style-type: none"> -Pravna služba Rektorata -Dekani i prodekani - Centar za rodnu ravnopravnost - Koordinatorica Centra | <ul style="list-style-type: none"> - Dekani i prodekani - Centar za rodnu ravnopravnost |

| | | | | |
|---|--|--|--|--|
| | | uklanjanja rodne neravnopravnosti | | |
| 4. Otkloniti rodno utemeljene stereotipe, predrasude te prakse koje potiču rodnu neravnopravnost | Ravnopravna rodna zastupljenost u tijelima u kojima se donose odluke | <ul style="list-style-type: none"> - Unapređivanje zastupljenosti žena na rukovodećim pozicijama i osiguranje formalnih i faktičkih mogućnosti za učešće u procedurama izbora - Promovisanje dobre prakse za žene I činjenje vidljivim uspješnog angažmana žena na Univerzitetu - Ponuda edukacijskih programa/radionica s ciljem: <ul style="list-style-type: none"> (i) povećanja vidljivosti primjera dobre prakse na institucijama visokog obrazovanja, (ii) osnaživanja i podizanja samopouzdanosti rodno podzastupljenih skupina te (iii) razvoja pregovaračkih i upravljačkih vještina kojima se može unaprijediti rodna ravnopravnost | <ul style="list-style-type: none"> -Rektor -Dekani i prodekani - Centar za rodnu ravnopravnost - Koordinatorica Centra | <ul style="list-style-type: none"> -Rektor -Dekani i prodekani - Centar za rodnu ravnopravnost - Koordinatorica Centra |
| 5. Unaprijediti zadovoljstvo studenata/ nastavnika/ zaposlenika rodnom ravnopravnosti na Univerzitetu | Povećanje zadovoljstva stanjem rodne ravnopravnosti i/ili održavanje povoljnog stanja | <ul style="list-style-type: none"> - Provođenje anketiranja studenata, nastavnika i zaposlenika u odnosu na zadovoljstvo stanjem i praksama rodne ravnopravnosti na Univerzitetu - Davanje prijedloga Senatu, koji su utemeljeni na analizama akcionih planova, za unapređenje politika i praksi rodne ravnopravnosti na Sveučilištu / Univerzitetu | <ul style="list-style-type: none"> - Menadžeri/ce za kvalitet na nivou Univerziteta i organizacionih jedinica - Centar za rodnu ravnopravnost - Koordinatorica Centra | <ul style="list-style-type: none"> - Menadžeri/ce za kvalitet na nivou Univerziteta i organizacionih jedinica - Centar za rodnu ravnopravnost - Koordinatorica Centra |

2. Rodna ravnopravnost u naučnom i umjetničkom istraživanju

| Cilj | Pokazatelj | Mjere | Provođenje mjera | Odgovorna tijela |
|--|---|--|---|---|
| Šta želimo postići? | Koji je pokazatelj uspjeha? | Kako ćemo postići cilj? | Ko provodi? | Ko je odgovoran? |
| 1. Povećati rodnu ravnopravnost u podršci naučnom i umjetničkom radu | Povećanje broja žena koje objavljuju u visokoindeksiranim časopisima te koje su voditeljice projekata u nauci i umjetnosti | <ul style="list-style-type: none"> - Praćenje i analiza po spolu razvrstanih podataka o istraživanjima: finansiranje, publikacije članaka (Scopus, WoS, etc.), knjiga i uredničkih knjiga, umjetnička produkcija, udio voditeljica i saradnica na univerzitetkim, nacionalnim i EU kompetitivnim istraživačkim projektima, broj žena s prijavom patenata i dr. - Promovisanje uspješnih naučnica / umjetnica kroz posebna priznanja u područjima najveće podzastupljenosti, - Uvažavanje rodne raznolikosti prilikom imenovanja članica/članova evaluacijskih tijela za istraživačke projekte u nauci i umjetnosti - Izrada protokola/smjernica za uključivanje rodne dimenzije u istraživanja (sa posebnim fokusom na međunarodne projekte) - Osiguranje podrške | <ul style="list-style-type: none"> - Rektor - Prorektor za naučno-istraživački rad - Dekani - Univerzitetaska biblioteka - Centar za rodnu ravnopravnost - Služba za među-univerzitetSKU i međunarodnu saradnju - Stručni saradnik za informisanje | <ul style="list-style-type: none"> - Rektor - Prorektor za naučno-istraživački rad - Dekani - Služba za među-univerzitetSKU I međunarodnu saradnju - Centar za rodnu ravnopravnost |

| | | | | |
|--|--|--|--|--|
| | | međunarodnoj mobilnosti žena naučnica | | |
| 2. Povećati naučni / umjetnički utjecaj žena | Ravnopravna rodna zastupljenost u istraživačkim projektima u nauci i umjetnosti te na voditeljskim pozicijama | <ul style="list-style-type: none"> - Promocija i provođenje kampanja koje čine vidljivijim postignuća naučnica i doprinos žena u istraživačkim timovima - Provođenje edukacija/radionica o razvoju karijera koje uključuju osnaživanje u području istraživanja u skladu s ciljevima rodne ravnopravnosti - Izrađivanje i promoviranje profila žena s uspješnim karijerama | <ul style="list-style-type: none"> - Prorektor za naučno-istraživački rad - Centar za rodnu ravnopravnost - Stručni saradnik za informisanje - Centar za rodnu ravnopravnost | <ul style="list-style-type: none"> - Prorektor za naučno-istraživački rad - Centar za rodnu ravnopravnost |
| 3. Povećati rodno osjetljiva istraživanja i istraživanja o rodnom temama | Povećanje broja studentskih radova, naučnih publikacija i umjetničkih radova koji integriraju rodnu perspektivu | <ul style="list-style-type: none"> - Provođenje radionica na doktorskim studijima koje osvješćuju rodnu perspektivu u istraživanjima radi jačanja razumijevanja važnosti za ekonomski i društveni razvoj i inovacijsku kulturu - Uvođenje institucijskog prepoznavanja integracije rodne perspektive, primjerice kroz formalnu pohvalu (priznanje) studentskih radova koji su integrirali rodnu perspektivu - Poticanje naučnih i umjetničkih | <ul style="list-style-type: none"> - Prorektor za naučno-istraživački rad - Vijeće doktorskog studija - Centar za rodnu ravnopravnosti | <ul style="list-style-type: none"> - Rukovodioci vijeća doktorskih studija - Prorektor za naučno-istraživački rad - Centar za rodnu ravnopravnost |

| | | | | |
|---|--|---|---|--|
| | | projekata i produkcije o rodnim temama (npr. osiguravanjem institucionalne finansijske potpore) | | |
| 4. Povećati zastupljenost žena u tehničkim naukama | Unapređenje ravnopravne rodne zastupljenosti u tehničkim naukama | <ul style="list-style-type: none"> - Provođenje popularizacijskih, motivacijskih i aktivnosti prepoznavanja, podrške i promocije zastupljenosti žena u područjima u kojima su tradicionalno podzastupljene - Provođenje edukacija i motiviranje učenica i studentica u područjima u kojima su žene podzastupljene: digitalne tehnologije, analiza podataka, inovacijski inkubatori (start-up), plava i zelena tehnologija i energetika, klimatske promjene i sl. - Podsticanje žena da prijavljuju istraživačke projekte kroz posebne programe | <ul style="list-style-type: none"> - Dekani fakulteta tehničkih nauka - Prodekani fakulteta tehničkih nauka - Centar za rodnu ravnopravnost | <ul style="list-style-type: none"> - Dekani fakulteta tehničkih nauka - Prodekani fakulteta tehničkih nauka - Centar za rodnu ravnopravnost |
| 5. Povećati zastupljenost muškaraca u društveno-humanističkom (DH) području Napomena: Ovisi o tome kakva je situacija na DH područjima na Univerzitetu | Unapređenje ravnopravne rodne zastupljenosti u društvenim i humanističkim naukama | <ul style="list-style-type: none"> - Analiza postojećeg stanja zastupljenosti muškaraca u društveno-humanističkom području - Provođenje popularizacijskih, motivacijskih i aktivnosti | <ul style="list-style-type: none"> - Dekani fakulteta društvenih nauka - Prodekani fakulteta tehničkih nauka - Centar za rodnu ravnopravnost | <ul style="list-style-type: none"> - Dekani fakulteta društvenih nauka - Prodekani fakulteta tehničkih nauka - Centar za rodnu ravnopravnost- |

| | | | | |
|--|--|---|--|--|
| | | prepoznavanja, podrške i promocije zastupljenosti muškaraca u područjima u kojima su podzastupljeni - Provođenje edukacija i motiviranje učenika i studenata u područjima u kojima su muškarci podzastupljeni: odgojne i obrazovne znanosti, filologija, poslovna ekonomija, turizam i ugostiteljstvo i dr. - Podsticanje muškaraca da prijavljuju istraživačke projekte kroz posebne programe | | |
|--|--|---|--|--|

3. Rodna ravnopravnost u učenju i podučavanju

| Cilj | Pokazatelj | Mjere | Provođenje mjera | Odgovorna tijela |
|---|---|--|--|--|
| Šta želimo postići? | Koji je pokazatelj uspjeha? | Kako ćemo postići cilj? | Ko provodi? | Ko je odgovoran? |
| 1. Integrirati rodnu perspektivu u studijske programe | Integrisanje tema o rodnoj ravnopravnosti unutar postojećih studijskih programa na najmanje jednom ciklusu studija | - Izrada smjernica i provođenje radionica za nastavnike o integraciji teme rodne ravnopravnosti i inkluzivnih praksi u kurikulumu, izvedbu nastave i metode poučavanja - Izrađivanje generičkih edukacijskih materijala koji se mogu uključiti u kolegije na svim obrazovnim nivoima – u dodiplomske, | - Centar za rodnu ravnopravnost - Dekani - Prodekani za nastavu na svim OJ | - Centar za rodnu ravnopravnost - Dekani - Prodekani za nastavu na svim OJ |

| | | | | |
|---|--|--|---|---|
| | | postdiplomske i doktorske studijske programe | | |
| 2. Povećati edukaciju u području rodne ravnopravnosti | Uvođenje posebnih edukacijskih programa na temu rodne ravnopravnosti | - Uvođenje posebnih edukacijskih programa na temu rodne ravnopravnosti u kojim učešće mogu uzeti svi studenti/ce Univerziteta, a koji se kreiraju i provode u saradnji sa stručnjacima/organizacijama iz zajednice - Osiguravanje prepoznavanja i priznavanja završene edukacije o temi rodne ravnopravnosti unutar kurikuluma studijskih programa ili izdavanjem odgovarajućih certifikata - Kreiranje i izvođenje različitih oblika neformalnog učenja o rodnim temama društveno korisnim učenjem, primjerice: kreativne radionice za nastavno i nenastavno osoblje, studente i saradnike te zajednicu | - Prorektor za nastavu i studentska pitanja - Dekani - Prodekani za nastavu i studentska pitanja - Centar za rodnu ravnopravnost | - Prorektor za nastavu i studentska pitanja - Dekani - Prodekani za nastavu i studentska pitanja - Centar za rodnu ravnopravnost |
| 4. Educirati o posljedicama nasilja nad ženama kao i rodno/spolno uvjetovanog nasilja u cjelini | Povećanje broja edukacija i edukacijskog materijala za zajednicu na temu rodno / spolno uvjetovanog nasilja | - Kontinuirano izrađivanje, publiciranje i diseminacija naučnih materijala o sprječavanju nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja - Organizovanje radionica i treninga za nastavno i nenastavno osoblje Univerziteta | - Centar za rodnu ravnopravnost - dekani - prodekani za naučno-istraživački rad Prodekani za nastavu i studentska pitanja | - Centar za rodnu ravnopravnost - dekani - prodekani za naučno-istraživački rad Prodekani za nastavu i studentska pitanja |

3. Harmonizacija privatnog života i poslovnih obaveza

| Cilj | Pokazatelj | Mjere | Provođenje mjera | Odgovorna tijela |
|--|---|---|---------------------------------|---------------------------------|
| Šta želimo postići? | Koji je pokazatelj uspjeha? | Kako ćemo postići cilj? | Ko provodi? | Ko je odgovoran? |
| 1. Radno okruženje koje omogućuje zaposlenicima harmoniziranje poslovnih i | Povećanje indeksa zadovoljstvo zaposlenika uvjetima radnog okruženja | - Praćenje i analiza poduzetničkih namjera studenata i studentica i osiguravanje podrške studenticama u poduzetničkim pothvatima kroz | - Centar za rodnu ravnopravnost | - Centar za rodnu ravnopravnost |

| | | | | |
|---|---|--|---|---|
| životnih obaveza i odgovornosti | | pojačano djelovanje alumni asocijacija pri OJ | | |
| 3. Reducirati razlike u prihodima između muškaraca i žena | Povećanje rodne ravnopravnosti u rodno uvjetovanom jazu u dopunskim prihodima | <ul style="list-style-type: none"> - Prikupljanje podataka o rodnoj ravnopravnosti plaća i prihoda (diskrejni prihodi, ugovori o djelu, autorski honorari, stimulacije i sl.) i njihovo uključivanje u godišnji izvještaj - Izrađivanje planova akcije za povećanje rodne ravnopravnosti u prihodima za jednak rad - Unapređivanje prakse transparentnog i rodno ravnopravnog osiguravanja plaćenog dopunskog rada i dopunskih prihoda s ciljem smanjivanja nevidljivog rada | <ul style="list-style-type: none"> - Centar za rodnu ravnopravnost - Finansijska služba | <ul style="list-style-type: none"> - Rektor - Prorektor za finansije - Senat - Dekani |
| 4. Osigurati da Univerzitet u Zenici bude 'sigurno mjesto', slobodno od rodno zasnovanog nasilja i diskriminacije | Povećanje dobrih praksi njegovanja otvorene riječi i reduciranje slučajeva rodno zasnovanog nasilja i diskriminacije | <ul style="list-style-type: none"> - Donošenje posebne politike (saopćenja) u vezi s nultom tolerancijom prema svim oblicima spolnog uznemiravanja - Uvođenje posebnog holističkog protokola / smjernica za prevenciju i postupanja u slučajevima spolnog uznemiravanja i nasilja te sprječavanja sekundarne viktimizacije - Osiguravanje psihološke podrške za žrtve spolnog uznemiravanja - Izrađivanje edukacijskog programa / materijala s ciljem podizanja svijesti o predrasudama te sprječavanja | <ul style="list-style-type: none"> - Rektor - Svi prorektori - Dekani - Centar za rodnu ravnopravnost - Etička komisija Univerziteta | <ul style="list-style-type: none"> - Rektor - Svi prorektori - Dekani - Centar za rodnu ravnopravnost - Etička komisija Univerziteta |

| | | | | |
|---|--|---|--|--|
| | | seksističkog govora i govora mržnje - Izrađivanje godišnjih akcionih planova i programa senzibiliziranja protiv rodno uvjetovanog nasilja | | |
| 5. Osigurati podršku praksama različitosti i inkluzivnosti neovisno o rodnom identitetu i seksualnoj orijentaciji | Razvijanje novih institucijskih politika i praksi osnaživanja rodne različitosti i uključivosti | - Donošenje posebnog saopštenja u vezi s nultom tolerancijom prema svim oblicima diskriminacije na temelju rodne orijentacije / identifikacije - Uspostavljanje mreže saveznika sa zainteresovanim strana iz zajednice s ciljem podrške zaposlenicima i studentima | - Senat - Rektor - Centar za rodnu ravnopravnost | - Senat - Rektor - Centar za rodnu ravnopravnost |

Plan rodne ravnopravnosti Univerziteta u Zenici izrađen je u skladu sa strateškim nacionalnim, evropskim i svjetskim strategijama te politikama i kriterijima praćenja:

1. *Sustainable Development Goals (SDG)*
2. *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW)*
3. Zakon o ravnopravnosti spolova BiH
4. Zakon o zabrani diskriminacije BiH